

Loven, uden at gaae nærmere ind paa dens Enkeltbehold, idet det kun gjælder om at skaffe Pengene tilveie. Naar alligevel nogle ærede Rigsdagsmænd, saavel som jeg selv, have stillet Ændringsforslag til denne Lov, saa er det ikke for at gjøre Forandring i Lovens Principer, thi de blivde ikke berørte af vore Forslag, men de ere kun stillede, deels for at gjøre Loven mere tydelig og deels for at imødekomme større Billighedskrav. Det er den sidste Klasse, hvortil de Forslag høre, som jeg har været saa fri at stille. Det er nemlig min Overbeviisning, at Kjøbstæderne efter den foreliggende Lov vilde komme til at bidrage for Meget i Forhold til Landet, og denne min Overbeviisning bestrækes, naar jeg seer hen til det Forhold, hvori Kjøbstæderne tidligere have bidraget, idet dette er bethdelig mindre, end her er foreslaaet. Jeg har efterslaet i forskjellige Love, hvori der fastsættes en Fordeling af Udgifter til Formaal, der ere fælles for Kjøbstad og Land, og jeg har saaledes f. Ex. fundet, at ifølge Loven af 20de Juni 1850, angaaende Ophævelsen af flere ældre Skatter og Skatteligninger og om Fordeling af Bederlaget derfor, svare Kjøbstæderne 62,000 Rbd., medens Landet svarer 1 Rbd. 24 f. pr. Td. Hartkorn, eller c. 470,000 Rbd. — altsaa Kjøbstæderne mellem  $\frac{1}{7}$  og  $\frac{1}{8}$  mod Landet. Fremdeles har jeg efterseet Loven af 13de Oktober 1847, angaaende Oprettelsen af en Sindssygeanstalt i Nørrejylland, og Loven af 20de August 1853, om Oprettelse af en lignende Anstalt for Døstifterne, og i begge disse Love er der bestemt, at Kjøbstæderne bidrage  $\frac{1}{8}$  og Landet  $\frac{7}{8}$ . Det samme Forhold er vedtaget flere Gange senere, og senest den 29de December 1857, hvor Delingsforholdene med Hensyn til de aarlige Udgifter ved Sindssygeanstalten for Døstifterne, der ikke kunne dækkes ved Indkomsten, ere bestemte. Jeg begrunder imidlertid ogsaa og især mine Ændringsforslag paa de Forhold, der for Øieblikket ere tilfede. Jeg vil ikke lægge særdeles Vægt paa den Handelskrise, som kom i 1857, og som virkede meget ødelæggende paa mangfoldige Kjøbstæder, og hvis Virkninger endnu føles; thi den samme Krisis gjorde vel ogsaa sin Indflydelse gjældende paa Landet, skjøndt jeg dog troer, at Virkningerne lettere

ere blevne opreiste paa Landet end i Kjøbstæderne paa Grund af de mellemliggende for disse gunstige Konjunkturer. Jeg vil derimod fremhæve den Forstyrrelse i deres Forhold og den Forringelse i deres Skatteevne, der har været en nødvendig Følge af Næringsloven. Jeg hører ikke til dem, som have haft eller have Noget mod Næringsfriheden, jeg finder den fuldkommen rigtig, og jeg vilde af fuldt Hjerte have stemt for Næringsloven, hvis jeg dengang havde siddet i denne Forsamling, thi jeg finder det fuldkommen rigtigt, at enhver Borger skal have Ret til at ernære sig paa den Maade, han bedst veed og kan; men vist er det, at ved Overgangen til Næringsfriheden vil det have virket forstyrrende paa de tidligere Næringsforhold, hvilket igjen faaer Indflydelse paa Skatteevnen. Det er ganske vist og kan ikke være Andet, end at, naar Næringsfriheden bliver fri, vil den Næring, som tidligere var paa færre Hænder, komme paa flere, idet Mangfoldige, som tidligere have arbejdet som Svende, vilde etablere sig som Mestere. Ganske vist vil Indtægten maaskee som et Hele for en Deel kunne blive den samme, men Skatteevnen er ikke den samme. Alle Indtægter, som ere under 500 Rbd., faaer Moderation; altsaa to Indtægter paa 400 Rbd. vilde langtfra svare og kunne heller langtfra ikke svare den samme Skat som een Indtægt paa 800 Rbd. Men ogsaa Næringsfrihedens Virkning med Hensyn til Næringsfrihedens Virkning med Hensyn til Næringsfriheden har gjort, at Kjøbstæderne efter min Formening have lidt Staar i deres Skatteevne, og dette berører navnlig Handelsfaget. Der har etableret sig saamange Handlende, vistnok overalt saa nær, som de have kunnet, ved Kjøbstæderne og derved trukket en heel Deel Næring til sig, som tidligere kom ind i Kjøbstaden. Som Forholdene for Tiden stille sig, troer jeg derfor ikke, at Skatteevnen, naar vi tage Mand for Mand i Kjøbstæderne og paa Landet, vil være større hos de Første end de Sidste, jeg troer, at Evnen vil slet ikke være bedre i Kjøbstæderne end paa Landet pr. Individ; men er dette Tilfældet, vil jo Fordelingen efter Folketallet være det ene Rigtige. Vilde vi nu beregne, hvormed det der falder paa Kjøbstæderne efter Folkemængden, naar Landet svarer den Skat, som ved Skatteloven er paa-